

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, szombat 1910. november 5.

252 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 5 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Kötelező biztosítás.

A szerencse forgandó, ezt bizonyítja a tapasztalat, erről kell napról-napra meggyőződünk.

Tudjuk ezt és mégis vajmi kevesen vagyunk, akik gondoskodunk arról, hogy azon esetben, ha szorgalmunk, törekvésünk és fáradhatlan munkánk nem jár kellő eredménnyel, ha a sors letipor bennünket úgy, hogy a szegénység és nyomoruság napjai nehezdednek reánk, legyen menedékünk, forrásunk, amelyből merithetünk, megmenthetjük magunkat és családunkat az éhenhalástól.

Vajmi kevesen vagyunk, akik az élet- és vagyonbiztosításra gondolunk, még kevesebben, akik a biztosítás szükséges és hasznos intézményét kihasználjuk, igénybe vesszük. Pedig ezt nem szabadna senkinek sem könnyösen venni, nem szabadna a jövő bizonytalanságára bízni magát, hanem a biztosítást kötelezései közé kellene iktatni, a biztosítás költségeit budgetjébe felvenni. Mert ez semmikép sem kidobott pénz. Ha életben marad a biztosított a biztosítás lejártáig, öregségére egy kis tőkét szerzett magának; ha pedig elhal időközben, családjának örökséget hagyott, amelylyel ez, egyéb vagyon hiányában is, existenciát teremthet magának.

Az élet és baleset ellen való biztosítást ezért nem lehet eléggé ajánlani, különösen a középosztálynak és még inkább a vagyon-talan középosztály azon részének, melynek nincsen nyugdíjjal összekötött állása.

A baleset ellen való biztosítás közé vehetjük az elemi csapások: a tűz- és jégkár ellen való biztosítást is. Mezőgazdasággal foglalkozó gazdáink közül sokan könnyelműen síklnak el eme kérdés fölött, sőt bizonyos indolenciát tanúsítanak e tekintelben. Azt mondják, hogy ők senkit sem bántanak, senkivel ellenséges viszonyban nincsenek, nekik ezért nem kell félniök a tüztől, biztos lévén arról, hogy az ő házukat, gazdasági felszerelésüket, vagy termésüket nem gyújtja fel senki. És nem gondolnak arra, hogy a szerencsétlenség legtöbbszörre vigyázatlanságból ered, aztán a természet sujtó keze is rácsap a tulajdonunkra, közvetve, vagy közvetlenül.

Mások azt mondják, hogy a biztosító intézetek nyereszkesedésre alapulnak, nagy díjakat szednek, melyet a kis ember nem bír el és nincs szíve, hogy fizesse csupán azért, mert talán szerencsétlenség éri őt. És ha nem? Akkor évek hosszú során kidob sok-sok pénzt, egész vagyont pazarol el.

Ily gondolkodás mellett aztán azok a biztosító-intézetek, amelyeket nem egészen üzleti szempontok vezérelnek, nem pusztán nyereségre dolgoznak: a kölcsönös biztosító-szövetkezetek sem működhetnek sikerrel, mert ezeket sem pártójuk eléggé és nem is versenyezhetnek a biztosító-intézetekkel.

Elszomorító dolog ez és elszomorító a statisztika, mely a tűz- és jégverések által okozott károkról beszámol. Láthatjuk ebből, hogy mily sokan jutottak a biztosítás iránti ellenszenvből koldusbotra. Ekkor már saját kárukon tanulják meg, hogy mily nagy szükség van a biztosításra. De már késő és talán ha újra kezdenék, ha a balesetet meg nem történté tehetnék, megint csak huzódnának a biztosítástól.

Ezért kellene a kötelező biztosítást megteremtteni, kényszeríteni mindenkit arra, hogy vagyonát megmentse, megőrizze biztosítás által. A kényszert, ha másképpen nem lehet, törvénnyel mindenestre el lehetne érni. Az államnak kellene kezébe venni a biztosítás ügyét, törvényt hozni, mely kötelezne minden embert arra, hogy jövedelméből pár koronát fordítson vagyonának megvédésére, boldogulására, hogy a tűz által elhamvasztott házat legyen miből felépítenie, a jég által elpusztított természetért kárpótlást nyerjen. Így a megélhetése nincsen veszélyeztetve és nem kell vándorbotot venni a kezébe, hogy a haza határain túl keresse kenyerét.

A kötelező biztosításnak azonban nemcsak az az előnye van, hogy a föld népe boldogul és sokkal olcsóbb díj mellett előnyösebben biztosíthat, hanem az államnak is nagy haszna van belőle, mert nem kell az államháztartásban is oly jelentékeny összeget éventént vesztítenie, mint amennyit most enged el a tűz- és jégkárosultak adójából azon egyszerű okból, mert a kárvalott egészen elszegényedvén, adóját nem tudja fizetni és így örökösen adóhátralékos maradna, ha az adótlás be nem következne.

A felhozottak eléggé szólnak a mellett, hogy a biztosítást kötelezővé kellene tenni és szinte rámutatnak arra, hogy mily módon érnék ezt el. Ez a mód: az államosítás. Ha pedig már odajutottunk, hogy a biztosítás ügyét az állam kezébe tegyük, könnyű megtalálni azt is, hogy az állam mily formában kötelezze adózó polgárait a biztosításra. Mi azt hisszük, hogy nem nagy nehézségbe ütközne, nem találna ellenkezésre nem szülne visszatetszést, ha a biztosítást adónevé váltóztatná át pénzügyi kormányunk, melyet aztán a többi adóval együtt fizetnénk.

Igaz ugyan, hogy a mostani nehéz viszonyok, példátlan drágaság mellett, az adó már most is erősen nehezedik az ország népére, de ha az a cél lebeg a szemünk előtt, lehetetlen rá nem jönnünk, hogy a biztosítás akár mint díj, akár mint adó, nem teher, hanem eszköz, egy jelentékeny tényező a bizonytalan jövő rémeinek elűzésére a tönkremenés és eladósodás megakadályozására.

Már most az, hogy a biztosításnak adónevé való téte énél, mily nevet adjunk ennek az adónak, mellékes, a fődolog, hogy az mi-

nél kisebb legyen és arányos, méltányos kulcs szerint állapíttassék meg.

Vagy nem lehetne-e egy államilag kezelt biztosítási alapot teremteni?

Nem is kellene itt új csapáson indulni, mert már van ilyen állami kezelésben levő alap: a nem állami intézetben működő tanárok és tanítók nyugdíjazására.

A felekezeti és magániskolák tanárai és tanítói ugyanis kötelesek a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által elrendelt szabályszerű összeget évenként a m. kir. állampénztárba befizetni, melyet ez az országos tanári, illetőleg tanítói nyugdíjárulék alapja javára számol el. Ebből az alpból pedig ezért nyugalmi lépésük után megfelelő nyugdíjat kapnak, miután erre szolgálati idejük alatt a járulék befizetésével igényt szereztek.

Ily járulék nem tenne senkit sem tönkre és az így teremtett biztosítási alap sok nyomoruságnak, elzúllásnak venné elejét, sok embernek edesítené meg, hosszabbítaná meg késő öregségében már munka nélkül is gondtól mentes életét.

A rappresentanza a kormány ellen.

Zsufolt karzatok, kevésbé felt pad sorok előtt nyitotta meg tegnap este Corossacz első alpolgármester a rappresentanza rendkívüli ülését. Bejelenti, hogy Stupicich rappresentante összes bizottsági tagságairól lemondott s közli, hogy Smoquina távolmaradását kimentette. A napirenden a városi tisztviselők fizetésemelése ügyében beérkezett belügyminiszteri határozatok szerepelnek s mielőtt erre áttérnének

Zanella Rikárd interpellációt terjeszt elő. Szóváteszi, hogy Wickenburg István gróf kormányzó-helyettes egy újságíró előtt kijelentette, hogy a kormányzói beiktatás nem szükséges s erre vonatkozólag precedensek is vannak. A történelemre hivatkozva kimutatja, hogy évszázadok óta a városkapitányok, majd később a kormányzók mindig beiktattatták magukat. Csak két esetet talál, mikor az installálás elmaradt. Az egyik Károlyi György grófé, akit kormányának váratlan bukása miatt nem lehetett beiktatni, a másik pedig Szapáry Pál grófé, akinek a beiktatását a rappresentanza határozatilag megtagadta, mert őt az alkotmányellenes Fejérváry-kormány nevezte ki. Hivatkozik ak 1525-iki, öt évvel később szentesített statutumra, mely megkivánja, hogy az ujonnan kinevezett kormányzó a Santa Mária Maggiore, illetve a San Vito templomban megjelenjék s ott a városi tanács és a lakosság jelenlétében megesküdjék. Így akart cselekedni Szapáry Pál gróf is, a templomban azonban sem a városi hivatalos világ, sem a nép nem jelent meg.

A város történetében évszázadokra visszamenőleg csak egyszer történt, hogy a városkapitány megtagadta a beiktatást. 1603-ban Paar János volt ez s akkor is a beiktatás hiánya miatt a város nem ismerte el őt, sőt hevesen tiltakozott a Grázban székelő főhercegi helytartóságnál a városkapitány eljárása

ellen. Követelte az akkori tanács a statutum rendelkezéseinek szem előtt tartását s az energikus fellépésnek meg is volt az eredménye, mert egy évvel később 1604-ben Paar János városkapitány legfelsőbb parancsra kénytelen volt megesküdni a város statutumára a császári bizalmi férfiak, a városbírák s a városi tanácsosok jelenlétében.

Sőt a horvát rezsim idejében a zágrábi kormánytól kirendelt Bunjevaz is szükségesnek tartotta, hogy az olasz nyelv jogainak s polgári szabadság biztosítására manifesztumot bocsásson ki. A beiktatás tehát Fiume különleges közjogi helyzetének s a város autonómjogainak elismerése. Hivatkozik a főispánokra, akik a kormánynak csak egyszerű hivatalnokai s még sem kezdhetik meg működésüket, amíg a törvényhatósági közgyűlésen a beiktatáson túl nem estek. Figyelmeztet az 1885-ik évre s a Bánffy korszak eseményeire, amikor a város tiltakozott a kormány eljárása ellen, amelynek következménye az volt, hogy az autonomia elismerése alapján megállapodás jött létre s ismét megindult a béke és a munka korszaka.

A kormány szerinte ismét az autonomia ellen fordul, előbb a statutum 86-ik szakaszának kérdésével, majd most a kormányzói beiktatással. Elismeri, hogy a statutum kimondottan nem kötelezi a kormányzót az esküre, de az elődök 1872-ben bona fide dolgoztak. Mikor azonban a fiumei kérdés végleges rendezése aktuális lesz, Fiume nem fog hiányozni, hogy ne kérje az alkotmányos biztosítékoknak s elsősorban a kormányzói eskünek a statumba való felvételét.

Zanella ezután előterjeszti interpellációját, hogy van e tudomása az elnökségnek a kormányzó-helyettes idézett kijelentéséről, osztja-e annak nézetét s nem tartja-e szükségesnek a rappresentanzai határozatot.

Corossacz első alpolgármester kijelenti, hogy az említett nyilatkozatról semmit sem tud, a kormányzó beiktatása a közjog egy részét képezi s azt szükségesnek tartja. Megígéri, hogy a szükséges információk beszerzése után jelentést fog tenni a képviselőtestületnek.

A napirendre áttérve:

Dardi Vazul dirigente ismerteti a tisztviselők fizetésemelésének ügyét, a város és a belügyminisztérium álláspontját s hogy a kormány csak a fizetésfelemelés felét engedi kiutalványozni. Javasolja a tanács nevében, hogy a rappresentanza az 1907. évi 60-ik törvény-cikk alapján a kormány tiltó intézkedése ellen a közigazgatási bírósághoz forduljon úgy az elnökség dekorumának megőrzésére, mint a statutum 82. és 86. szakaszainak megoltalmazására; utasítsa a jogügyi bizottságot a beadvány elkészítésére s benyújtására; továbbá adjon az elnökségnek felhatalmazást esetleges intézkedések foganatosítására.

Zanella Rikárd szerint a kérdés világos és tiszta s ismerteti az eseményeket attól kezdve, hogy a képviselőtestület az új fizetésrendezést megszavazta, egészen addig, hogy a kormány először szakította meg a statutumtól megállapított negyven napi határidőt azzal, hogy a határozatot tanulmányozni fogja. Ismeretes, hogy mit jelent az, ha a kormány valamit tanulmány tárgyává tesz. A kereskedelmi és iparkamarának vannak olyan felterjesztései, melyekre évek óta nem jött válasz.

Kétségbevonhatatlannak tartja a rappresentanzának határozatát s ismerteti Némethy Károly belügyi államtitkárral folytatott tárgyalásait. Hangoztatja, hogy a kormány a fiumei kormányzóság szugerálására a 86-ik szakaszt a város érdekei ellenére magyarázza. Hivatkozott

több esetre, amikor a kormány késedelme miatt a város kárt szenvedett. Felemlíti, hogy az új kaszárnya félig már elkészült s az arra vonatkozó határozatot a kormány még mindig nem hagyta jóvá. Helyesli, hogy a tanács a közigazgatási bírósághoz való felfolyamodást javasolja.

Nem hiszi, hogy a kormány ne ismerné el annak a szükségét, hogy Fiumében normális viszonyokat kreáljon, melyek egyformán szükségesek a város, a magyar nemzet s az állam érdekeire. Figyelmeztet, hogy az autonomia védelmével nemcsak a saját javunkat, hanem Magyarországnak a tengerre vonatkozó érdekeit is oltalmazzák(?). Összehasonlítja a triezsti és a fiumei kikötőt s azt mondja, hogyha Ausztriában fél napig veszekednek is, azért a másik fél napon tudnak dolgozni is.

Javasolja, hogy a tanács előterjesztését fogadják el azzal, hogy a fizetésrendezésre vonatkozó határozatot léptessék életbe.

Steinacker nem hiszi, hogy a kormány provokáló intencióval bírna. Azonosítja magát az elnökséggel és Zanella szavaival. Azok a magyarok is, akik harminc év óta vannak Fiumében, jó autonomisták. Meg kell őrizni a 86. szakasz által nyújtott jogokat. Sajnálja azonban, hogy ilyen heves módon sürgetik azt a fontos kérdést. Majd így folytatja: Maradjunk meg jogainknál inszinuációk nélkül.

Az elnök ezután szavazásra bocsátja a tanács indítványát Zanella kiegészítő javaslatával, hogy tekintettel a miniszteri válasz nélkül lefolyt negyven napra, a 86-ik szakasz szerint fizessék ki a tisztviselőknek az új fizetésrendezés szerinti összeget, melyet november elsején nem folyósítottak.

A rappresentanza ezt egyhangulag elfogadja.

Ezzel az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

— **Zanella taktikája.** Aki megfigyeli Zanella Rikárdnak, a polgármesteri állásra áhítozó kibukott ex-képviselőnek néhány hét óta folytatott taktikáját, kénytelen észrevenni, hogy Zanella teljes erejével azon van, hogy a rappresentanzát ellentálasba kergesse a kormánnyal szemben. Egyrészt a Wickenburg István gróf kormányzóhelyettes ellen érzett bosszúvágya kergeti, látván, hogy a polgármesterségre való kilátásai a grófnak küszöbön álló kormányzói kinevezésével füstbe mennek, másrészt szüksége van Zanellának arra, hogy lefelé erősen megkopott népszerűségét valamiképp helyreállítsa. Mert ő csak a zavarban, a harcban érvényesül, amikor módjában van minden fél órában megmenteni az autonómiát és vele a hazát, azt az ő speciális fiumei hazáját. Most kapóra jött neki a statutum 86. §-ának interpretálása körül felmerült ellentét. Megirtuk már a kérdés lényegét és bár a statutum sehol sem mondja, hogy a kormánynak minden 40 napban kell nyilatkoznia, Zanella mégis ezt akarja erőnek erejével belemagyarázni. Műfelháborodással teli cikkeket ír arról, hogy a kormány el akarja kobozni a város autonómiáját, halálos dőfést akar mérni e város közszabadságai ellen. A józan ember mosolyog ezen a dühtől tájtékozó felháborodáson, mert hiszen az a 86. §. nem is lényeges, esz-

szenciális biztosítéka Fiume autonómiájának, hanem csak egy az aktaelintézés körül formáságot tárgyal. Az a pont annyira nem védi meg Fiume autonómiáját, hogy egy kormány — ha rosszakarattal viseltetnék Fiume iránt — a Zanella féle interpretáció mellett is évekig megakaszthatja egy felterjesztett ügy elintézését. A belügyminiszter egyszerűen kiadja segédhivatalának az utasítást, hogy minden 40 napban küldje le Fiume városának szórolszóra ugyanazt a felfüggesztő leiratot, sőt nyomtathat is ilyen szöveget, melybe csak a felterjesztett akta számát kell beírni.

Hogy Zanella miért kiabál mégis és miért szavaztatta meg tegnap este a rappresentanzával azt a határozatot, hogy csak azért is kifizettetik a tisztviselőknek a teljes fizetésfelemelést, az világos. Azt akarja, hogy a zavar minél nagyobb legyen s bizton reméli, hogyha így a konfliktusok sorozata folytatódik, a „Voce del Popolo“-nak példányszámai — a mire Zanellának oly nagy szüksége van — az ellentállás idejében jobban fognak fogyni, ő maga pedig ismét feltolhatja magát az egész fiumei olaszság honmetőjének. Hogy sikerül-e neki ez a teljesen átlátszó taktika, azt az események fogják megmutatni.

Egyébként örülünk a magunk részéről annak, hogy a 86. §. kérdése most a közigazgatási bíróság elé kerül. A szakasznak olyan világos a szövegezése, hogy a dolog végleges elintézése csak Zanella taktikából elfoglalt álláspontjának csufos kudarcát jelentheti.

— **Fiumei vasutasok a husdrágaság ellen.** A vasutas szövetség fiumei kerülete szombaton este hat órakor az állomás vezénylő iskolatermében választmányi ülést tart. Az ülés a folyó ügyek tárgyalásán kívül a husdrágaság ellenes fiumei mozgalommal foglalkozik és határoz a mozgalomhoz való csatlakozás ügyében. Az ülésen jelen lehet minden szövetségi tag. A tanácskozást a hetek óta német és franciaországi tanulmányuton levő Fodor Ármán szövetségi elnök helyett Polgár Samu mérnök, a hivatalnoki szakcsoporthoz elnöke fogja vezetni.

— **Fiumei tanítók helyi pótléka.** A fiumei állami tanítók hosszabb idővel ezelőtt kérvénnyel fordultak a kormányhoz, hogy részükre a drágaság miatt helyi pótlékot engedélyezzen. A kormány azonban a tanítóság kérelmét elutasította. A tanítók erre a közigazgatási bírósághoz fordultak, mely az ő javukra döntött s kimondotta, hogy a kormány a fiumei állami tanítóknak helyi pótlékot tartozik utalványozni. A legfelsőbb bíróság határozata most érkezett le a kormányzósághoz, mely legközelebb értesíti az érdekelteket.

— **Bihari Ákos klasszikus estélye.** A Szinpártoló Egyesület támogatásával városunkban vendégszereplő művész előadása a végleges megállapodás szerint november 12-én az Európa-szálló nagytermében lesz. Jegyek már holnaptól kezdve kaphatók a rendező bizottság tagjainál: Kemény Ödön (Adria), Blazsik Ferenc (Máv. osztálymérnökség), Kovács Géza dr. (főgimnázium). A jegyek ára: Zsölyye (három első sor) 3 korona, támlásszék 2 korona,

Gümőkór (tüdő)

Köhögés, számarköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál
— orvosi kar kiváló eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche“-t.

SIROLIN „Roche“-t kellemes íze és kiváló hatása tolytán szívesen veszik. Az összes gyógyszerárakban eredeti SIROLIN „Roche“-t csomagolást kérjünk és határozottan utasítsunk vissza minden pótkészítményt.

F. Hoffmann-La Roche & Co., Basel (Schweiz), Grenzach (Baden),

állóhelyre szóló 50 filléres jegyeket csak az esti pénztárnál árúsítanak. A félkilenc órakor kezdődő előadás műsora a következő:

1. Nagy jelenet „Faust“-ból (I. felvonás, 1. szín). Írta Goethe, ford. báró Dóczi L.

Személyek: Faust
Szellem
Wagner

2. a) Eredeti kurucversek a XVII. és XVIII. századból.

b) Kurucnóták, Endrődi Sándortól.

3. Antónius nagy beszéde Caesar holtteste felett. (Részlet „Julius Caesar“-ból. Írta: Shakespeare, fordította Vörösmarty.)

4. Vörösmarty Mihály } költemények.
Arany János }
Petőfi Sándor }

5. Részlet „Cyrano de Bergerac“-ból. Írta: Rostand, fordította Ábrányi Emil.

6. Jehova. Kis József költeménye.

— **Elhalasztott tárgyalás.** A fiumei büntető járásbíró mára tüzte ki Gilliam G. csemege kereskedő és Mocsonyi Sándor kormányzósági fogalmazóyakornok bűnyűében a tárgyalást. A bíróság mindkettőt párbajvétséggel vádolja, mert a hatóság közbelépései ellenére a fővárosban mégis kardpárbajt vívtak, melyben Gilliam könnyebb, Mocsonyi Sándor pedig súlyosabb sérülést szenvedett. A tárgyalást azonban el kellett halasztani, mert Mocsonyi, aki időközben a Wienerneustadtban állomásozó dragonyos ezredhez egy éves önkéntesi tényleges szolgálatra vonult be, a bíróság előtt nem jelent meg. A járásbíró erre kihallgatta a párviadal megakadályozásánál közbenjárt rendőrtiszteket és rendőrségi alkalmazottakat s azután a tárgyalást elhalasztotta. Az új tárgyalásra a párbajsegédek s az ezredparancsnokság újján Mocsonyi Sándort is megidézék.

— **Póru jár vasuti tolvajok.** Ljukich Kristóf tizenöt éves poloniki és Trbovich Bozso huszonegy éves dreznicei illetőségű csavargók ma reggel a pályaudvar területén, a haditengerészeti akadémiával szemben egy áruval megrakott vasuti kocsit akartak felnyitni. Kísérletük azonban rosszul végződött, mert észrevették s mindkettőt a rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták őket.

— **Hatóság elleni erőszak.** A rendőrség tegnap este tartóztatta Balog Ödön harminc éves budapesti illetőségű egyént. Balog egy hatósági kilakoltatásnál ellenszegült a rendőrnök s többszöri felszólítás ellenére sem engedelmessé vált, sőt a rendőrt megragadta. A rendőr erre társa segítségével a rendőrségre kísérte, ahol Balogot letartóztatták. Hatóság elleni erőszak büntetvéért vonják őt felelősségre.

— **A mostoha sors áldozata.** Az öngyilkossá lett munkásról, aki mindszentek napján a vonat elé vetette magát, egy ismerőse Tucakovics Konstantin, aki vele együtt lakott, a következőket mondotta el:

Horváth egy éve tartózkodott Fiumében s vele együtt dolgozott a Deltán. Sohasem panaszkodott életuntságról, de mindig szomorú és hallgatag volt s ha szüleitől vagy testvéreitől levelet kapott, akkor rendszerint sírt.

Az öngyilkosság estéjén Tucakovics sokáig várta Horvátot, aki azonban éjfél után sem jött. Rosszat azonban nem sejtett s ezért lefeküdt s elaludt. Csak másnap reggel tudta meg társának kétségbeesett tettét.

Tucakovics elmondotta még, hogy Horváth jobb családból származott és valamikor vagyonosok voltak a szülei. Ő néhány gimnáziumi osztályt is végzett, de a sors mostoha hasága folytán csak munkássorban tengette életét. Ez keserítette el a szerencsétlen embert s ez vezette őt a halálhoz.

— **A „Sebenico“ kijavitása.** Az osztrákdalmát hajózársaság „Sebenico“ gőzöse, amely mint ismeretes napokkal ezelőtt zátonyra jutás következtében súlyos sérüléseket szenvedett a fenekén s az orrán ma reggel négy órakor elindult Triesztbe, hogy ott a dokkban kijavítsák. A sirokkós vihar miatt azonban a hajó rövid ut után kénytelen volt Fiuméba visszatérni. Mihelyt a rossz időjárás enyhül, a „Sebenico“ újból el fog indulni útjára.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház holnapi ülése.

BUDAPEST, nov. 4. Berzeviczy Albert a képviselőházat holnap délelőtt tíz órára ülésre hívta össze. A holnapi ülésen az igazságügyi bizottság betérjeszti a perrendtartás reformjáról szóló törvényjavaslatot, melyet rövidesen tárgyalásra tűznek ki. Holnap a készfizetések ügyében interpelláció is lesz.

Tisza a kerületében.

BUDAPEST, nov. 4. Tisza István gróf november tizenegyedikén nyolc napi tartózkodásra Aradra utazik, hogy kerületének társalmi vezetőségét megismerje.

Leugrott a harmadik emeletről.

BUDAPEST, nov. 4. Finta Ilona tönkrement jó családból származó leány, aki egyik kávéházban felirónő volt, megunva az éjjelzést s bánatában, hogy más állást nem tudott szerezni, ma éjjeli két órakor harmadik emeleti lakásáról az utcára vetette magát s szörnyet halt.

Gyilkos főhadnagy.

SZEGED, nov. 4. Muzsai János honvéd főhadnagy tegnap este egy lövéssel megölte Gábrriel Róza szegedi leányt. A leány holttestét a kórházba vitték, ahol ma az ezredes hadbíró jelenlétében felboncolták. Megállapították, hogy a lövés feltétlen halálos volt. A főhadnagy a gyilkosság idején holtrészeg volt s ma sem lehetett kihallgatni, mert egész nap alszik. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a leány a főhadnagy bátyjának a szeretője volt, s Muzsai magának akarta megszerezni. A leány azonban ellenszegült, mire a főhadnagy agyonlőtte.

Elrabolt vasuti kocsik.

ZÁGRÁB, nov. 4. Mintegy három évvel ezelőtt a mitrovicai állomásról hat teherkocsi tűnt el, melyet a nyomozás folyamán sem találtak meg. Most a zágrábi műhelyfőnökségnek feltűnt több teherkocsi, melyeket a Belgrad-Szabadka közti vonatokhoz szoktak csatolni. A kocsikat tüzetesen átvizsgálva kiderítettek, hogy a máv. címer fölé szerb feliratokat festettek s így a kocsikat ellopták. A szerb vasut igazgatóság kijelentette, hogy a lopásról nem tud s megígérte, hogy megindítják a vizsgálatot.

A keresztényszocialisták veresége.

BÉCS, nov. 4. A Lueger párti keresztény szocialista pártot nagy csapás érte. Két kerületet, melyek Luegeré voltak, a szocialdemokraták elhódították. A választáson revolveerekkel s botokkal támadtak egymásra a keresztényszocialisták és a szocialdemokraták.

A sikkasztó közjegyző tárgyalása.

SZEGED, nov. 4. Ma folytatták Kern Lajos dr. sikkasztó közjegyző bűnperének a tárgyalását. Ma kiderült, hogy Kern Eördögh földbirtokos kárára is negyven ezer koronát sikkasztott. Mikor a járásbíróson Kern sikkasztás miatt kihallgatták, öngyilkossággal fenyegetőzött, ha nem adnak neki tizennégy napi halasztást. A hátáridő elteltével Kern hamisított nyugtával igazolta ennek az összegnek a kifizetését.

A tárgyalás folyik.

**Jóság,
ár és
súlyra**

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

**Schicht
szarvas
szappanát**

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, lágyágában és olcsóságában.

**Borhegyi-
BORVIZ**

A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU SZIKLABÓL FAKADÓ TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ.

Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél
Fiume, Telefon 944. szám.

**Lederer penzio Abbazia.
Habsburg villa és Park szálló**

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.
Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

**DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM
Deák-korzó FIUME**

— a pályaudvartól 3 percnnyire —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. ::: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula
a Lloyd-étterem volt főpincére.

**Adria-tisztviselő keres napos,
jól butorozott szobát,**
lehetőleg fürdővel és villanynyal. Ajánlat „Adria“ jeligével a kiadóba.

Egész új modern
hálószoba butor
elköltözés miatt jutányos áron eladó. Cim:
Via Clotilde Traversale 1. sz. földszint.
(Róth Sándor).

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante,

Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz, Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzil-nél Via Lodovico Kossuth.

Árjegyzék ingyen.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.

TULAJDONOS:
ifjú BUDAI KÁROLY

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toaletticikkek és szépítőszerek stb. stb.

Malosek Pál

szobafestő, cimfestő és mázó

A fiumei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vállal minden e szakba munkát — új épületek teljes festését is — olcsón és kifogástalanul.

Cím: Via Caserma 5. sz., I. em.

Fiumei Ör- és Záró Intézet

Via Riva 2. - FIUME - Telef. 11-10

- Elvállal mindennemű felügyeletet
- és pedig: villák, hajók, raktárak,
- telkek gyárok és mindennemű
- szabadon fekvő áru őrzését a
- :: legelőnyösebb feltételek mellet. ::

A leggazdaságosabb, állandó meleget tartó, kiftűnő kályha a

Meteor

kályha

köszén és kokszfűtésre berendezve.

Egyedüli és kizárólagos raktár:

WURZER JÁNOS

Fiume, Vicolo dell' Ospedale.

Alapított 1850-ben

Cante Giuseppe

nagy butorraktára és asztalos műhelye

Fiume, Via Cappuccini 4. sz.

Nagy választék modern luxus butorokban. Vas- réz- és kárpitos butorokban Szolid és elegáns kivitelben.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.

☛ Telefon 474. szám. ☚

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelően berendezett fűszer és csemege üzletet nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesítsem. Raktáromon mindenkor friss és elsőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésű ásványvizek igen előnyös áron kaphatók. Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyeret is raktárou tartok az első fiumei kenyérgyár gyártmányaiból. Szives pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel

Markovics S. fűszer- és csemege kereskedő.

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :
a Castello utca 9. számú Kucich házban van. Telef. sz. 766.
Kifogástalan munka. :-: Olcsó árak.

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási jutallékkal felvételnek „A TENGERPART” kiadóhivatalában Vicolo dell' Ospedale, Wurzer-ház.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üziete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán. Bluzok, alszoknyák, gyermek- és reformruhák, kötések, valamint férfi és női fehérneműk. Nyakkendők, esernyők és sétatobok. Jutányos árak.

Szives pártfogást kér

:: LA GRASTA TAMÁS ::

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -

MAGYAR BOROK.

- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRÁD FERENC tulajdonos.

A Tengerpart minden jogos

panaszt közöl és minden

közérdekű felszólalásnak

!! helyt ad. !!

BROTT LAJOS

vegytisztító és ruhajavító intézet

Fiume, Vicolo della Germania I. sz.

A n. é. fiumei közönség szives tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem.

Szakismereteimmel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kiftűnő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferencz
kávéház tulajdonos

Peric Péter

FIUME - Via Lodovico Kossuth 19.

Egyedüli specialista vadász- és hegymászó valamint

különlegesség cipőkben.

Pontos kiszolgálás.
Jutányos árak.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Governo 2. II. em.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőrtávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

A Tengerpart kiadóhivatala és szerkesztősége

a Vicolo dell' Ospedaleban levő Wurzer ház I. emeletén van.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-szálló mellett. !!

Kiftűnő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy pernyi távolság a Márkus-tértől.

„A TENGERPART“

telefonszáma

229

Ha előfizetni akar, vagy hirdetni valója van hívja fel ezt a számot

229